

L'hegemonia del

La renovació de la Cambra dels Representants i del Senat nord-americans porta camí de ser una important derrota demòcrata davant l'avanç del partit republicà.

Malgrat Haití i l'Iraq, el president nord-americà Bill Clinton no ha aconseguit de remuntar els resultats d'unes enquestes que pronostiquen una derrota del Partit Demòcrata en les eleccions del dia 8, en les quals es renovarà la totalitat de la Cambra de Representants i un terç del Senat i s'elegiran governadors d'estats tan importants com Nova York, Florida, Texas i Califòrnia.

Les indecisions en política exterior –Bòsnia i Haití mateix–, el fracàs de la reforma sanitària planificada per la seva dona Hillary, l'increment de la delinqüència i el cas Whitewater han pesat més durant la campanya electoral que no els èxits reconeguts de Clinton, entre ells la reducció del dèficit fiscal, l'acord de lliure comerç amb Canadà i Mèxic (NAFTA), la creació de 4,5 milions de llocs de treball aquests últims dos anys, la reactivació econòmica i l'enderrocament del dictador haitià Raoul Cédras.

Els nord-americans semblen disposats a abraçar de nou les idees conservadores que Ronald Reagan va saber vendre tan bé durant vuit anys (1981-1989). El reaganisme pur i dur encara és un punt de referència per a molts dels candidats republicans, que han basat la campanya a atacar els demòcrates pel biaix de la immigració, la defensa, els impostos i la pena de mort.

Les enquestes, que no acostumen a fallar, estableixen una victòria dels republicans. Un estudi de la cadena CNN i el diari *USA Today* indica que el 73% dels enquestats desaproven la tasca de la Cambra de Representants, dominada pels demòcrates. Un altre revela que el 52% pensa votar el Partit Republicà i el 40% els demòcrates. La diferència de 12 punts, la més gran obtinguda pels republicans d'ençà del 1954, sembla insalvable per uns demòcrates incapaçs de reaccionar a l'ofensiva conservadora.

La pèrdua de la majoria a la Cambra de Representants i al Senat serà una tragèdia per a

Bill Clinton no ha aconseguit de remuntar els resultats de les enquestes. Les indecisions en política exterior, el fracàs de la reforma sanitària planificada per la seva dona Hillary, l'increment de la delinqüència i el cas Whitewater han pesat més durant la campanya electoral que no els reconeguts èxits del president nord-americà.

Clinton. Governar amb un Congrés en contra és molt complicat, i més quan no tens gaire mà esquerra. El president anterior, George Bush, que menystenia la política domèstica, contrarestavava l'oposició del Parlament amb un coneixement profund de les entranyes de l'administració, del partit i del Congrés.

Els demòcrates poden perdre, fins i tot, algunes de la seves joies polítiques, així l'estat de Nova York. Mario Cuomo, l'actual governador, és amenaçat per un obscur George Patiki, un republicà que sedueix la classe mitjana blanca amb un discurs senzill, però profundament conservador. Cal, segons Patiki, reduir els impostos –els més alts del país– per facilitar el creixement econòmic –s'han perdut mig milió de llocs de treball en quatre anys– i restaurar la pena de mort. Cuomo replica que això de la pena de mort és una barbaritat i argumenta que si es redueixen els impostos caldrà retallar els programes socials i acomiadar un grapat de funcionaris.

Els sondatges diuen que ambdós candidats van empatats, un pronòstic que podria ser alterat per la sorprenent decisió de l'alcalde de Nova York, el republicà Rudolph Giuliani, de donar suport a la candidatura de Cuomo. Però la recessió econòmica que es palpa i les plagues urbanes –*crack* i violència– poden afectar el vot, per més que pràcticament tothom reconegui que Cuomo és un dels polítics més honorats i capaços del país.

Demòcrata fa aigües

Un altre governador demòcrata que es troba en una situació delicada és Ann Richards, de Texas. Richards encara és molt popular –el 60% dels texans aproven la seva gestió–, però s'enfronta a George W. Bush, un dels dos fills del president anterior. George W. Bush, abonat pel seu pare, ven un programa moderat, provant de captar el vot de centre fidel a Richards, alhora que acusa la rival de ser un producte de l'escola Clinton, que és tant com dir de la inexperiència i del liberalisme.

A Florida, un altre membre de la dinastia Bush, John Ellis, conegut per Jeb, té moltes possibilitats de derrotar l'actual governador, el demòcrata Lawton Chiles. Jeb, de 41 anys, ha sintonitzat perfectament amb els habitants d'un estat que s'ha tornat conservador amb l'arribada de milers de cubans. El petit Bush defensa els postulats del sector més dretà del Partit Republicà: sí a la pena de mort, a la religió a les escoles i a una política immigratòria restrictiva i no al diàleg amb Fidel Castro, als impostos i als drets dels homosexuals.

A Califòrnia, el candidat republicà, Pete Wilson, ha superat els mals auguris donant suport a la Proposta 187, una iniciativa popular que vol limitar l'accés dels immigrants il·legals a la sanitat i a l'educació públiques. En un any, Wilson, l'actual governador, ha recuperat el 20% d'avantatge que tenia sobre seu la candidata demòcrata, Kathleen Brown. “És una proposta mesquina i amb mala intenció”, argumenta,

Oliver North, candidat a senador per l'estat de Virginia. Aquest militar condecorat ha aconseguit que tot l'aparell li doni suport, des de l'ex-vice-president Dan Quayle fins a l'ex-secretari d'Estat, James Baker, passant pel senador Robert Dole.

desesperada, Brown. Wilson, que no amaga les ambicions de postular la candidatura presidencial republicana, respon: “Brown no té coratge per a atacar el problema de la immigració.”

Tanmateix, la sorpresa d'aquestes eleccions es diu Oliver North, candidat a senador per l'estat de Virginia. North, condecorat a la guerra del Vietnam –li diuen l'heroi– i destacat inculpat en el cas Irangate, ha aconseguit que tot l'aparell li doni suport, des de l'ex-vice-president Dan Quayle fins a l'ex-secretari d'Estat, James Baker, passant pel senador Robert Dole. I és que Baker i Dole no podien continuar menystenint aquest vell *marine* poc amic de la legalitat, capaç de derrotar Douglas Wilder, ex-governador de Virginia, en la cursa per la nominació republicana.

El programa de North és encara més simple i dretà que no el de Jeb Bush. Critica les restriccions del pressupost de Defensa, les limitacions de comprar armes per part dels ciutadans, els drets dels homosexuals, els impostos i els defensors de l'avortament i defensa la pena de mort. “Si voleu canviar el Washington de Clinton, sóc el vostre candidat”, repeteix North en els seus discursos.

Aquest aprenent de Rambo sembla captivar els electors de Virginia perquè les enquestes el fan guanyador contra el senador demòcrata Charles Robb, gendre de l'ex-president Lyndon Johnson. Robb fa tentines des que North va acusar-lo de consumir cocaïna, una acusació que significa la mort política als Estats Units.

Dos parlamentaris demòcrates històrics més poden tenir dificultats a l'hora de renovar l'escó. Edward Kennedy, senador per l'estat de Massachusetts i faldiller, és atacat per George Romney, un republicà mormó que escandalitza la capacitat amatòria del seu rival. Ted Kennedy té sort perquè Massachusetts és, per tradició, un del racons més tolerants d'aquests Estats Units afectat de nou d'idees conservadores i moralitzants.

A l'estat de Washington, Thomas Foley, president de la Cambra de Representants, ha perdut popularitat per haver-se oposat a restringir la permanència dels parlamentaris a tres mandats. Al candidat republicà, George Nethercutt, li va faltar temps per assegurar que ell no pensa estar-se al Congrés més de tres mandats. Foley, la tercera persona en la jerarquia del país després del president i el vice-president, és congressista des de fa trenta anys, una marca no gens negligible per a un Partit Demòcrata dinàmic, però que sembla deixar la iniciativa ideològica als republicans.

Antoni Castel